

Blok tematyczny: Człowiek a środowisko

Temat: Podstawowe potrzeby życiowe człowieka

Powtórzenie i utrwalenie wiadomości – zajęcie zaplanowane na 3 godziny lekcyjne (przyroda + technika) w klasie V szkoły podstawowej

Treści programowe:

- podstawowe potrzeby życiowe człowieka,
- znaczenie powietrza, wody i pokarmu dla istot żywych,
- ochrona zasobów naszej planety.

Cele operacyjne:

Poziom I **Wiadomości**

A – zapamiętywanie wiadomości

Uczeń:

- odpowiada na pytanie, co jest nam potrzebne do życia,
- podaje przykłady przedmiotów i substancji, które ułatwiają nam życie i tych, które są nam do życia niezbędne,
- określa, czym jest powietrze,
- wymienia zagrożenia związane z czystością powietrza,
- tłumaczy znaczenie wody dla organizmów żywych,
- podaje przykłady wykorzystania wody w przyrodzie i gospodarce człowieka,
- określa, do czego potrzebny jest nam pokarm,
- definiuje pojęcie pokarmu,
- rozpoznaje różne rodzaje pokarmu,
- wskazuje na substancje, które zmieniają smak, wygląd, kolor, itp. żywności,
- definiuje pojęcie „czystej żywności”.

B – zrozumienie wiadomości

Uczeń:

- rozpoznaje podstawowe potrzeby człowieka,
- dokonuje obliczeń zużycia wody w ciągu dnia,

- wyjaśnia, dlaczego bez tlenu możemy przeżyć tylko kilka minut,
- rozróżnia proces oddychania i wymiany gazowej,
- przyporządkowuje przedmioty, czynniki i substancje do określonej grupy (ułatwiających życie lub niezbędnych do życia),
- wyjaśnia przyczyny i sposoby zanieczyszczenia powietrza i wody przez człowieka,
- tłumaczy, dlaczego nie powinniśmy oddychać zatrutym powietrzem,
- wyjaśnia, na czym polega różnica między wodą pochodzącą ze źródeł głębinowych i wodą uzdatnianą do picia w oczyszczalniach ścieków,
- tłumaczy, dlaczego bez pokarmu człowiek może przeżyć tylko kilka tygodni,
- interpretuje zależności między stanem spożywanego pokarmu a naszym zdrowiem,
- podaje znaczenie substancji chemicznych stosowanych w produkcji żywności.

Poziom II **Umiejętności**

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

Uczeń:

- klasyfikuje czynniki, substancje i przedmioty na te, które ułatwiają życie, i te, które są do życia niezbędne,
- określa wpływ działalności człowieka na stan czystości wody, powietrza i żywności,
- przewiduje możliwe skutki niedoboru (lub braku) wody, powietrza i żywności na stan zdrowia, a nawet życie człowieka,
- przewiduje skutki zanieczyszczenia wody, powietrza i żywności na stan zdrowia człowieka,
- podaje propozycje działań na rzecz ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, niezbędnych do życia dla organizmów żywych.

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Uczeń:

- ocenia wyniki dotychczasowych działań ekologów na zmianę świadomości ludzi w kwestii oszczędzania zasobów środowiska przyrodniczego,

- wskazuje wpływ czynników, które nie zależą bezpośrednio od społeczeństwa (np. dotyczących polityki państwa) na właściwe gospodarowanie zasobami Ziemi,
- uzasadnia wpływ wspólnych inicjatyw ludzi na oszczędzanie wody i zmniejszanie zanieczyszczania powietrza,
- ocenia wpływ substancji zanieczyszczających żywność na zdrowie ludzi,
- dostrzega zależności istniejące między stanem powietrza i wody a zdrowiem i komfortem życia ludzi.

POSTAWY

1. Nastawienie na działanie

- podejmuje dyskusję o roli pojedynczego człowieka w tworzeniu świadomości proekologicznej społeczeństwa,
- kształtuje postawę człowieka odpowiedzialnego za stan środowiska,
- przewiduje skutki, jakie może mieć dla efektów uczenia motywacja i zaangażowanie się w pracę,
- uczestniczy w tworzeniu planu działań, mającego na celu poprawę efektywności procesu uczenia się,
- podaje własne pomysły na działania pomocne podczas nabywania nowej wiedzy.

2. System działań

- argumentuje swoje zdanie na temat stanu wody, powietrza i żywności a zdrowiem ludzi; potrafi je obronić, korzystając z posiadanej wiedzy,
- pamięta o przestrzeganiu zasad pracy grupowej; potrafi zgodnie pracować z innymi; podporządkowuje się woli większości; chętnie przyjmuje na siebie i wypełnia role *sprawozdawcy, lidera, sekretarza*,
- wie, że korzystanie z wiedzy nabytej podczas zajęć ułatwi mu proces uczenia i poprawi jego efektywność,
- jest przekonany o praktycznej wartości tematu lekcji; jest zaangażowany w działalność twórczą; chce pracować dla dobra grupy i na jej korzyść,
- szuka niekonwencjonalnych, oryginalnych rozwiązań,

- potrafi dokonać samooceny; obiektywnie ocenia zaangażowanie innych osób w tok lekcji.

TYP LEKCJI:

- łącząca wprowadzanie nowego materiału z powtórzeniem wiadomości.

METODY PROWADZENIA ZAJĘĆ:

- burza mózgów, mapa skojarzeniowa, obserwacja.

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE:

- karty pracy, plakaty.

FORMY PRACY:

- indywidualna,
- praca w grupach

FORMA NAUCZANIA:

- zajęcie w sali lekcyjnej.

CZAS PRACY:

- 2 x 45 minut

PRZEBIEG ZAJĘĆ

I. ZAANGAŻOWANIE

1. Uczniowie losują przydział do grup. Ustalają między sobą, kto będzie pełnił rolę lidera, sprawozdawcy, sekretarza.

Nauczyciel przypomina zasady pracy grupowej.

Zapoznanie uczniów z **tematem**, głównymi **zagadnieniami** i **celami** zajęcia.

2. Uczniowie pracują w grupach, odpowiadając na pytanie: [Co jest nam potrzebne do życia?](#)

3. Sprawozdawcy zapisują propozycje grup (każda grupa ma prawo do zapisania trzy propozycje) na tablicy.

II. BADANIE I PRZEKSZTAŁCANIE

1. Prowadzący zajęcia pyta: *Czy wszystkie czynniki, substancje i przedmioty są nam konieczne do życia?* Wybrany uczeń podkreśla te, które według uczniów są niezbędne do życia, i te, które to życie ułatwiają.
2. Nauczyciel podaje temat pracy dla poszczególnych grup: *Otwórzcie koperty, korzystając z przygotowanych materiałów, pomocy, słowników wykonajcie polecenia zawarte na kartach pracy. Pamiętajcie, że grupa zostanie oceniona pozytywnie tylko wtedy, gdy wszyscy jej członkowie będą brali udział w pracy.*
3. Praca w zespołach – uczniowie, wykorzystując dostępne źródła informacji, uzupełniają karty pracy, wykonują plakat, itp. Po zakończeniu pracy sprawozdawcy poszczególnych zespołów prezentują wyniki swoich działań. Wspólnie uzupełniamy brakujące elementy.

III. PODSUMOWANIE

1. Wypełnianie przez uczniów karty samooceny pracy w zespole.
2. Nauczyciel prosi, aby uczniowie zapisali w zeszytach temat zajęć: [Podstawowe potrzeby człowieka](#) i uzupełnili treść notatki, którą mają wkleić w domu.
3. Podanie tematu pracy domowej:
Wykonajcie dowolną techniką plakat nawołujący do ochrony zasobów niezbędnych do życia człowieka: wody, powietrza i żywności.